

Witam Was bardzo serdecznie!

Na kolejnych lekcjach zapoznacie się z następnym utworem Adama Mickiewicza pt. DZIADY - CZĘŚĆ II. Jest to lektura obowiązkowa. Temat obejmuje 3 godziny lekcyjne.

Adam Mickiewicz (1798 – 1855) – polski wieszcz narodowy, przedstawiciel polskiego romantyzmu.

CZWARTEK - 16 KWIETNIA

Zapoznajcie się ze streszczeniem dramatu Adama Mickiewicza.

<https://www.youtube.com/watch?v=PkrEoGnLaz0>

<https://www.youtube.com/watch?v=LubgVo9xSP8>

Tekst noweli znajduje się w podręczniku na str. 265

Następnie przypomnijcie sobie cechy dramatu: tekst główny, tekst poboczny – didaskalia, monologi, dialogi bohaterów, brak narratora, podział tekstu na role, możliwość wystawienia na scenie.

PIĄTEK – 17 KWIETNIA

Temat: „Są dziwy w niebie i na ziemi” – ludowy obrzęd dziadów.

Przeczytajcie krótkie streszczenie, notatkę na temat czasu i miejsca akcji oraz bohaterów dramatu, która mam nadzieję ułatwi Wam zrozumienie treści tego utworu.

Późnym wieczorem w cmentarnej kaplicy gromadzą się wieśniacy przybyli na „uczte kozła”, czyli noc Dziadów – obrzęd polegający na goszczeniu duszy zmarłych, żeby mogły trafić do nieba. Przewodzący obrzędowi Guślarz przywołuje duchy zmarłych, które nie mogą po śmierci zaznać wiecznego spoczynku, lecz muszą odbywać karę za błędy i przewinienia popełnione za życia.

Podczas tego obrzędu wzywa się dusze pokutujące, aby powiedziały czego potrzebują, by ich męka się skończyła. W zamian za pomoc dusze udzielają porad jak żyć.

W czasie obrzędu przybywają kolejno: duchy dzieci- Józia i Rózi, widmo Złego Pana, duch młodej pasterki – Zosi.

Dzieci uczą, że aby wejść do nieba, trzeba na ziemi koniecznie zaznać cierpienia.

Zły Pan poucza, że do zbawienia konieczne jest miłosierdzie.

Natomiast pasterka Zosia tłumaczy, że ludzie, którzy nigdy nie odwzajemnili miłości, nie dostąpią szczęścia w niebie.

Opisując obrzęd Dziadów poeta formułuje **wartości**, dzięki którym można dostąpić **wiecznego szczęścia**.

Czas i miejsce akcji:

II część Dziadów rozgrywa się w przeddzień Zaduszek, **w cmentarnej kaplicy – późnym wieczorem**

Bohaterowie:

Guślarz - przewodnik obrzędu, wzywa duchy na uroczystość Dziadów i ofiaruje im pomoc.

Grupa wieśniaków - mieszkańcy wsi, którzy tłumnie przybyli, by święcić starodawne święto Dziadów. Chcą **dowiedzieć się od duchów, jak postępować, by po śmierci iść do nieba**.

W zamian mają dla nich **posilek, modlitwę** i są gotowi spełnić w miarę swoich możliwości ich prośby.

Duchy zostały podzielone na **lekkie, średnie i ciężkie** ze względu na **grzechy**, jakie popełniły w ciągu swojego życia

- **lekkie** – **dzieci Józio i Różia**
- **średnie** – **pasterka Zosia**
- **ciężkie** – **Widmo Złego Pana**

Duchy lekkie „Aniolki” - **dwoje małych dzieci**, które na ziemi nie zaznały cierpienia. Za życia były bardzo **szczęśliwe, żyły beztrudnie jak w raju** w ciepłarnianych warunkach, spełniano ich wszystkie zachcianki. Nie znały **zmartwień, głodu, trudów codzienności, bólu i nieszczęścia**. Za to spotyka je kara - nie mogą się **dostać do nieba**. Proszą gromadę o dwa **ziarna gorczycy** - namiastkę gorczycy życia. Przed odejściem przekazują żywym **przestrozę**:

**„Kto nie doznał gorczycy ni razu,
Ten nie dozna słodyczy w niebie”.**

Duch pośredni - Zosia, za życia była pasterką, ale lekceważyła miłość jaką darzyli ją **chłopcy**. Jeden z nich - Józio - **umarł z miłości do niej**. Wtedy Zosia bezpowrotnie straciła umiejętność **odczuwania szczęścia**. Zmarła, nie **zaznawszy miłości**, dlatego po śmierci jej **ciało zostało zawieszane między niebem i ziemią**. Odczuwa **nudę, pustkę, smutek i samotność**. Błaga, by młodzieńcy **przyciągnęli ją do ziemi**, chce dotknąć jej stopami, ale uniemożliwia to wiatr, który porywa ducha. Guślarz obiecuje jej, że wkrótce jej kara dobiegnie końca. W zamian duch Zosi ofiaruje wieśniakom **przestrozę**:

**„Kto nie dotknął ziemi ni razu,
Ten nigdy nie może być w niebie”.**

Duch ciężki - Widmo Złego Pana - **przychodzi do kaplicy o północy**. Zmarł trzy lata wcześniej. **Po śmierci cierpi okrutny głód i pragnienie**, pozostaje na ziemi, czyli tam, gdzie **krzywdził ludzi**. Wie, że nie ma dla niego **ocalenia**, pragnie jednak zmniejszyć swoją mękę

i **prosi o odrobinę jedzenia i wody**. Nie dostanie ich jednak, bo za życia **nie miał litości i współczucia dla innych**, nie nakarmił głodnych, a potrzebujących odpędził od swoich drzwi. O tym opowiadają towarzyszące mu ptaki - **Kruk i Sowa**. Są to **duże** skrzywdzonych przez niego **poddanych**. Jednym z **elementów budowania nastroju** było wprowadzenie do tekstu **symboliki ptaków**. Ptaki w wielu kulturach są przedstawione **Był to człowiek okrutny, bezlitosny, nieczuły na cudze nieszczęścia, egoista łamiący podstawowe nakazy moralne**. Widmo udziela zgromadzonym **przestrogi**:

**„Kto nie był ni razu człowiekiem,
Temu człowiek nic nie pomoże”.**

Na podstawie zdobytych wiadomości, spróbujcie odpowiedzieć na następujące pytania:

Notatka do zeszytu

Gdzie i kiedy dzieje się akcja dramatu?

.....

Kto przewodniczył podczas obrzędu?

.....

Wymień w kolejności pojawiające się duchy.

.....

Zapamiętaj!

Treść dramatu Mickiewicza jest aktualna w czasach współczesnych.

Pełne człowieczeństwo możemy osiągnąć wtedy, gdy:

- **poznamy wszystkie przejawy życia – troskę, ból, cierpienie, ale też radość, zadowolenie i szczęście,**
- **nie odmówimy pomocy potrzebującym i będziemy przejawiali troskę o drugiego człowieka,**
- **odwzajemnimy czyjeś uczucie i będziemy potrafili obdarzyć kogoś miłością.**

WTOREK – 21 KWIETNIA

Test sprawdzający zdobytą wiedzę. Przypomnijcie sobie co oznacza ten symbol [...]

Przeczytajcie fragment dramatu i wykonajcie 7 zadań.

DZIADY

Guślarz – [...] – Chór wieśniaków i wieśniaczek – Kaplica, wieczór - tekst poboczny

[...]

A teraz rozpoczyna się tekst – na pewno znasz odpowiedź?

Chór

Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,

Co to będzie, co to będzie?

Guślarz

Naprzód wy z lekkimi duchy [...].

Przyzywamy, zaklinamy.

Chór

Mówcie, komu czego braknie,

Kto z was pragnie, kto z was **laknie** [...]

Aniołek

Nic nam, nic nam nie potrzeba.

Zbytkiem słodczy na ziemi

Jesteśmy nieszczęśliwemi.

Ach, ja w moim życiu całem

Nic gorzkiego nie doznałem. [...]

Prosim gorzycy dwa ziarna;

A ta usługa tak marna

Stanie za wszystkie odpusty.

Bo słuchajcie i zważcie u siebie,

Że według Bożego rozkazu:

Kto nie doznał goryczy ni razu,

Ten nie dozna słodczy w niebie.

1 Łaknąć – odczuwać głód, być głodnym.

2 Zbytek – nadmiar, obfitość czegoś.

Zadanie 1.

Dokończ zdanie odpowiednią informacją

W podanym fragmencie utworu przywoływane są duchy:

- A. ciężkie
- B. pośrednie
- C. lekkie

Zadanie 2.

Oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE

Przywoływanie duchów odbywało się punktualnie o północy.

TAK NIE

Duchy na dziady przywoływał Guślarz.

TAK NIE

Zadanie 3.

Zaznacz poprawną odpowiedź.

Z wypowiedzi Aniołka wynika, że do nieba dostaną się tylko ci, którzy:

- A. jedli dużo słodczy,
- B. unikali bólu i cierpienia,
- C. troszczyli się o wygodne życie,
- D. zmagali się z trudnościami życiowymi.

Zadanie 4.

Dokończ zdanie odpowiednią informacją

Chór wypowiada słowa

„Ciemno wszędzie, głucho wszędzie,

Co to będzie, co to będzie”?

aby podkreślić:

- A. napięcie narastające wśród zebranych,
- B. pogodną atmosferę towarzyszącą obrzędowi.

Zadanie 5.

Dokończ zdanie odpowiednią informacją

Wypowiedzi **Chóru** są przykładem tekstu:

- A. głównego,
- B. pobocznego.

Zadanie 6.

Dokończ zdanie odpowiednią informacją

Zapis tekstu w formie **dialogu** sugeruje, że **DZIADY** to utwór:

- A. liryczny,
- B. epicki,
- C. dramatyczny.

Zadanie 7.

Kto w dramacie wypowiedział następujące słowa?

„Kto nie dotknął ziemi ni razu,

Ten nigdy nie może być w niebie”.

.....

Pracuj samodzielnie – wiem, że potrafisz!

